

Borgerinddragelse i udvikling af kommende permanent udstilling

Formålet med projektet

Projektet er en fortsættelse af et tidligere omfattende borgerinddragelsesprojekt, hvor der var fokus på borgernes fortællinger fra perioden 1915-1990.

Det overordnede mål med anden del af borgerinddragelsesprojektet var at fastholde og videreudvikle borgerperspektivet i takt med, at udstillingen *Velfærdsdrømme* tog form. Borgerinddragelsesprojektet kørte således sideløbende med udstillingsudviklingen, hvilket fik stor betydning for borgerinddragelsesprojektets forløb.

Greve Museums nye permanente udstilling Velfærdsdrømme åbnede oktober 2013. Udstillingen omhandler Greves udvikling i det 20. århundrede.

Projektets forløb

I ansøgningen til formidlingspuljen blev der lagt vægt på, at projektet skulle:

1. være med til at skabe en vedkommende og overraskende udstilling for mange forskellige borgere, og give publikum muligheden for at se udstillingen med andre borgeres øjne.
2. inddrage forskellige grupper af borgere og dermed vise museet som en levende og inddragende kulturinstitution i kommunen.
3. gøre nye borgergrupper bekendt med museet gennem netværk.

Alle mål har vi nået i større eller mindre grad, selv om vejen dertil var anderledes end skitseret i ansøgningen.

Ad 1)

Blandt andet ud fra de mange fortællinger fra borgerinddragelsesprojektets første del blev det i udstillingsgruppen besluttet, at udstillingen *Velfærdsdrømme* skulle bruge tilflytningen til Greve i forskellige perioder som overordnet fortælleramme. Fortællinger fra første del af borgerinddragelsesprojektet blev kortlagt i forhold til emnerne, ligesom deltagernes kontaktoplysninger blev sorteret i forhold til tilflytningsperioderne. På denne måde blev det tydeliggjort, hvor de forskellige fortællinger passede ind i udstillingens temaer, hvilket har gjort det nemmere at fastholde borgernes historie i udstillingsprocessen.

Der blev lavet dybdegående interviews med 30 borgere, der deltog i første del af borgerinddragelsen. Formålet med disse interviews var at få sat de mange spændende historier ind i en større sammenhæng ved at spørge ind til borgernes livshistorier. Disse interviews indgår nu i Greve Museums interviewsamling.

Der blev afholdt forskellige workshops, hvor borgergrupperne blev sammensat i forhold til tilflytningsperioderne. Dette havde til formål at få flere historier i forhold til udstillingens temaer, men også at få konkret feedback i forhold til udstillingens forskellige vinkler. Med denne metode nåede vi et lag dybere i fortællingerne, men desværre var metoden ikke egnet

til at få borgerne til at tænke i konkrete genstande. Derfor besluttede vi også, at vi ikke ville gå videre med forumteater, da vi på daværende tidspunkt ikke havde brug for flere fortællinger, men skulle fokusere på indsamling af genstande.

Til gengæld var de forskellige workshops gode til at indkredse, hvilke problemstillinger der var gode diskussionspunkter. Der har igennem hele processen været en gennemgående diskussion omkring "dem" og "os", da mange greveborgere ser sig som fx en af tilflytterne, en fra stranden, en fra Tune osv. Derfor blev det hurtigt tydeligt, at mange af deltagerne har en holdning til, hvornår man er en "rigtig" greveborger. Det resulterede i, at det er et spørgsmål der også bliver stillet til publikum i *Velfærdsdrømme*, og det har allerede vist sig, at det kan skabe en god debat blandt besøgende i udstillingen. På denne måde inddrager vi også publikum i udstillingen ud fra de tanker, der blev grundlagt i borgerinddragelsesprojektet.

Ad 2)

Det har været en stor udfordring at få borgerne til at indlevere genstande, som kunne understøtte de mange gode fortællinger, vi havde fået ind i første del af borgerinddragelsesprojektet. I udstillingsprocessen blev vi klar over, at vi havde brug for genstande med proveniens, så det ville ikke give mening at tage borgerne med på loppemarkeder som beskrevet i ansøgningen. Til gengæld har vi på forskellig vis forsøgt at komme ud af museets fysiske rammer for at nå ud til borgere og samle ind – på både traditionel og utraditionel vis. Greve Museum har i den anledning samarbejdet med forskellige institutioner og projekter i kommunen for at blive mere synlige ved at komme ud i nye områder og benytte andre medier for at nå ud til borgerne.

I samarbejde med Greve Bibliotek opstillede vi en lille udstilling med såkaldte huskekrukker¹ blandt de lokalhistoriske bøger på bibliotekets hylder, således at greveborgere kunne notere ned på sedler, hvilke minder fra Greves historie de ville gemme. Huskekrukkerne blev også brugt i Greve Museums særudstilling "Husker du? Lydspor i Greve" til at indsamle lyd minder. Det var dog begrænset, hvad der kom i krukkerne, hvilket gav os den erfaring, at det kan være svært at stille de rigtige spørgsmål for at få gode svar i brugerinddragende udstillinger.

Vi skrev efterlysninger til forskellige lokale medlemsblade, nyhedsbreve og beboerblade, og vi gennemførte indsamlingsdage på både Greve Museum, i den lokale beboercafé i Hundige samt på et loppemarked i Hundige, hvor Greve Museum stillede en bod op for at skabe nysgerrighed omkring projektet. Disse tiltag medførte nogle interessante henvendelser fra borgere, der afleverede genstande, som nu kan ses i *Velfærdsdrømme*.

Mange af de deltagende borgere mødte op til udstillingsåbning.

Ad 3)

¹ Dette var et greb, som var inspireret af "Memory Jars" fra Santa Cruz Museum.
<http://museumtwo.blogspot.dk/2012/09/12-ways-we-made-our-santa-cruz-collect.html>

I første del af borgerinddragelsen var der skabt kontakt til et stort netværk af borgere, ud fra at vi søgte fortællinger fra perioden 1915-1990. Efter at have skærpet fokus i udstillingen til at omhandle tilflytning, blev det klart for os, at der var en borgergruppe, som vi først havde udeladt, men som vi nu skulle have med. Indvandrere og flygtningene fylder meget i greveborgeres bevidsthed, når der bliver talt om Hundige-området. Derfor blev der opstartet et særligt forskningsprojekt af Greve Museum i samarbejde med Immigrantmuseet, da Greve Museum ikke tidligere har forsket i denne særlige tilflytningsgruppe.

Borgerinddragelsesprojektet har sideløbende været med og har som beskrevet ovenstående lavet særlige tiltag i Hundige. Det har medført, at i udstillingen *Velfærdsdrømme* er nye borgergrupper repræsenteret, og der er afleveret specifikke genstande, der fortæller om tilflytningen fra andre lande.

Borgerinddragelsens synlighed i udstillingen

Som det fremgår af ovenstående, har borgerinddragelsesprojektet betydet, at borgerperspektivet har været tilstede i hele udstillingsprocessen. Derfor blev det i udstillingsgruppen besluttet, at de deltagende borgere skulle være tydeligt repræsenteret i selve udstillingen. Borgerne har således også været involveret i den sidste fase af udstillingen.

Da det blev besluttet, at der i udstillingen skulle bygges et lille murstenshus, blev der taget kontakt til to selvbyggere, Helmuth Stark og Kaj Thomsen, som i 1960'erne byggede deres egne huse i Greve. De greb igen murskeerne og byggede væggene til det lille hus, som er omdrejningspunktet for den del af udstillingen, der omhandler byggeboomet i 1960'erne-1970'erne. Med denne aktivitet var borgerne dermed også med til at genskabe den fysiske materialitet.

Genstandene, som borgere har afleveret bl.a. på indsamlingsdagene, indgår også i udstillingen. I de sidste faser af udstillingsprocessen blev det tydeligt, at der var specifikke genstande eller fotos, der manglede. Her blev borgernetværket aktiveret, når der skulle skaffes fx hverdagsbilleder af børn i parcelhusene.

Borgerinddragelsesprojektet er tydeligst repræsenteret i udstillingen i form af 10 portrætter af borgere fra forskellige tilflytningsbølger, forskellige aldersgrupper og forskellige lokaliteter i kommunen. Historierne er udvalgt ud af det omfattende datamateriale og derefter omformet til skriftlige portrætter, som er ledsaget af et nutidigt portrætfoto samt borgernes egne genstande og historiske fotografier, der understøtter historierne. I samarbejde med borgerne er ordlyden blevet finpudset, således at de 10 borgere føler ejerskab til historierne, samtidig med at der er en rød tråd, der stemmer overens med udstillingens tekstmæssige udtryk. Som beskrevet tidligere er formålet at vise, at der findes mange forskellige Greveborgere med vidt forskellige baggrunde, for derved at få publikum til at reflektere over, hvornår man er en rigtig Greveborger, eller hvad der i det hele taget skaber tilhørsforhold.

Resultater og læringsudbytte

På Greve Museum har vi fået opbygget et aktivt netværk bestående af 70 borgere, som har hjulpet i udstillingsprocessen, og som vi også kan kontakte fremover. Samtidig har vi fået skabt en opmærksomhed i lokalsamfundet om, hvilke effekter fra 1900-tallet vi gerne vil indsamle.

To selvbyggere hjælper til med udstillingen.

Reolen med de 10 borgerportrætter i Velfærdsdrømme.

Vi har af flere besøgende fået den tilbagemelding, at de kan genkende sig selv i udstillingen *Velfærdsdrømme*. Det ser vi som et udtryk for, at borgerinddragelsesprojektet har været givtigt i udstillingsprocessen og har haft den ønskede effekt.

Borgerne har bidraget på forskellige niveauer, jf. hvordan man ifølge Nina Simon (*The Participatory Museum*, 2010) kan opdele brugerinddragende projekter i medvirkende projekter², samarbejdsprojekter³ eller medudviklende projekter⁴ alt efter, hvor meget brugerne er involveret.

I udstillingsprocessen var der mange parametre, der skulle tages højde for og mange mennesker, der skulle høres – forskere, kollegaer, udstillingsarkitekt, grafiker, håndværkere, borgere, undervisningsudviklere osv. I denne proces har vi fastholdt borgernes stemme, men vi har ikke inviteret borgerne ind i udstillingsgruppen som medudviklere, men i højere grad som medvirkende og samarbejdsparter. Hvis vi på Greve Museum fremover vil have brugerne med som medudviklere på udstillinger, kræver det en anden projektstyring, end den vi valgte på *Velfærdsdrømme*, da borgerinddragelse er givende, men også meget tidskrævende, og det er vigtigt, at det forankres centralt i udstillingsgruppen, for at viden ikke går tabt.

Vidensdeling

Når nyhedsinteressen omkring *Velfærdsdrømme* har fortaget sig, vil vi evaluere på udstillingen ved at undersøge, hvorvidt borgerne kan genkende sig selv i udstillingen, pga. at vi har fastholdt et borgerperspektiv. Det vil også være interessant for os at finde ud af, om borgerne tager ejerskab til den nye udstilling. På baggrund af vores undersøgelse vil vi skrive en artikel til Danske Museer for at følge op på vores tidligere artikel om første del af borgerinddragelsesprojektet.

Med venlig hilsen

Museumschef Henriette Buus

² In contributory projects, visitors are solicited to provide limited and specified objects, actions, or ideas to an institutionally controlled process.

³ In collaborative projects, visitors are invited to serve as active partners in the creation of institutional projects that are originated and ultimately controlled by the institution.

⁴ In co-creative projects, community members work together with institutional staff members from the beginning to define the project's goals and to generate the program or exhibit based on community interests.